

Statens råd for likestilling av funksjonshemmede

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Deres ref.: 200806068

Vår ref.: 09/1054

Postboks 8019 Dep

Saksbehandler: INB

Telefon: 24 16 35 42

E-post: inb@helsedir.no

0030 OSLO

Dato: 05.03.2009

Høring om arbeid og omsorg - Forslag til lovendringer med sikte på å bedre mulighetene til å kombinere arbeid med pleie- og omsorgsoppgaver. Høringsuttalelse fra Statens råd for likestilling av funksjonshemmede.

Statens råd for likestilling av funksjonshemmede viser til høringsbrev datert 8. desember 2008 med forslag til lovendringer.

Saken har vært drøftet i rådets møte 25. februar 2009, og rådet ønsker å kommentere følgende punkter:

- Gradering av pleiepenger ned til 20 prosent
- Utvidet rett til permisjon og pleiepenger for den som pleier en nær pårørende i livets slutfase
- Rett til fortsatt ytelse i en periode etter at pleie av barn er opphørt
- Rett til ulønnet permisjon i inntil 10 dager for å ta seg av nære familiemedlemmer over 18 år

Gradering av pleiepenger ned til 20 prosent

En større mulighet for gradering av pleiepenger vil dekke et reelt behov hos familier med kronisk syke eller funksjonshemmede barn. Statens råd for likestilling av funksjonshemmede støtter derfor dette endringsforslaget. Rådet vil imidlertid påpeke at det fremdeles er behov for at kommunene kan stille opp med gode offentlige ordninger.

Utvidet rett til permisjon og pleiepenger for den som pleier en nær pårørende i livets slutfase

Statens råd for likestilling av funksjonshemmede støtter departementets forslag til utvidelse av antall dager det kan gis permisjon og pleiepenger i dette tilfellet. Rådet hadde gjerne sett at permisjonsretten ble enda mer fleksibel, men ser at departementet her har gjort en avveining mellom ulike interesser.

Rett til fortsatt ytelse i en periode etter at pleie av barn er opphørt

Rådet tror den foreslåtte endringen er positiv, men mener at personkretsen dette gjelder er snever. Det burde være unødvendig å kreve at pleieforholdet har vart i tre år eller lenger dersom man reserverer overgangsordningen for de tilfellene som avsluttes fordi barnet dør og der man samtidig har mottatt hjelpestønad etter høyeste sats (sats 4).

Rådet stiller seg spørrende til om tre måneder er nok tid for å nyorientere seg mot arbeidsmarkedet for en person som har hatt et langvarig tungt pleieansvar. I familier med barn som fyller vilkårene for hjelpestønads sats 4 er det ikke uvanlig at en av foreldrene er hjemme på heltid i mange år. Det er usikkert om den foreslåtte regelendringen i folketrygdloven § 6-5 vil ivareta behovet for trygge og forutsigbare økonomiske rammer i en omstillingsperiode.

Retten til ulønnet permisjon i inntil 10 dager for å ta seg av nære familiemedlemmer over 18 år

Rådet støtter denne utvidelsen av lovfestet permisjonsrett. Forslaget om ulønnet permisjon dekker imidlertid ikke behovet til alle omsorgsytere. Ordningen kan slå uheldig ut for dem som er foreldre til voksne funksjonshemmede som ikke har fått et godt nok kommunalt tilbud. I slike tilfeller yter foreldre også ofte omsorg i mange flere situasjoner enn det denne ulønnede ordningen primært er ment å dekke.

Statens råd for likestilling av funksjonshemmede tror det kan være behov for å utvide personkretsen som defineres som nærstående dersom intensjonen med forslaget er å øke omfanget av den uformelle private omsorgen. Dagens familie- og flyttemønstre gjør at mange ikke har foreldre eller barn i nærheten som kan ivareta slike oppgaver. Aktuelle personer å inkludere kan for eksempel være voksne søsken, svigerfamilie og nieser og nevøer. En utvidelse kan føre til at også enslige uten barn og andre med liten familie kan ha nytte av ordningen.

Dokumentasjonskravene i forbindelse med denne typen ulønnet permisjon bør gjøres enkle. Rådet tror det kan oppstå situasjoner som er akutte, men som ikke kommer i kategorien øyeblikkelig hjelp, og hvor det ikke er anledning til direkte kontakt med helsepersonell samme dag. En løsning kunne være å basere ordningen på tillit, slik det gjøres ved egenmelding ved sykdom. Arbeidsgiver bør da også gis anledning til å kreve dokumentasjon dersom det er mistanke om at ordningen misbrukes. Statens råd for likestilling av funksjonshemmede regner med at faren for misbruk er liten så lenge det ikke gis økonomisk kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste under permisjonen.

Statens råd for likestilling av funksjonshemmede foreslår at ordningen med ulønnet permisjon evalueres etter en tid dersom den blir vedtatt. Man bør da se på om den gir uheldige sosiale skjevheter, for eksempel om det er overhyppighet av kvinner og lavlønte som bruker en lovfestet rett til permisjon for å ta seg av nære pårørende. Det kan også være interessant å se på hvor mange eldre og funksjonshemmede som ikke har aktuelle omsorgsytere i nærheten, og derfor ikke har nytte av at permisjonsretten lovfestes.

Vennlig hilsen

Henning Aanes
Rådsleder

Anny Skarstein
sekretariatsleder